

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Kion Diras la Biblio pri Saĝeco? — Parto 2 · KJV Skribaĵoj kun Strong-Numeroj

PARTO 2 · NOVA STUDIO BAZITA SUR FUNDAMENTA BIBLIA DOKTRINO

Saĝeco — Fundamenta Biblia Doktrino

MALFERMA VORTO

Kie komenciĝas la saĝeco? La Skribo respondas klare: la timo de la ETERNULO estas la komenco de la saĝeco. Ne la lernejoj de la homoj, ne la saĝeco de ĉi tiu mondo; la timo de la ETERNULO. La hebrea vorto estas chokmah (H2451, saĝeco); la greka vorto estas sophia (G4678, saĝeco); kaj la pordo al ambaŭ estas yare (H3374, timo). Tiu fundamento estas jam metita. Nun venas freŝaj atestantoj: Ijob, kiu timis Dion; Salomono, kiu petis komprenan koron; Jakobo, kiu diras peti de Dio; kaj Paŭlo, kiu montras al ni Kriston, la saĝecon de Dio. Se iu el vi mankas saĝeco, vi scias, kiun peti. Serĉu tion.

TRI DEMANDOJ, KIUJN ĈI TIU STUDIO RESPONDAS:

1. Kie estas la komenco de saĝeco?
2. Se iu el vi malhavas saĝecon, kiun li petu?
3. Kie estas kaŝitaj ĉiuj trezoroj de saĝeco kaj scio?

LA FUNDAMENTO JAM METITA — SAĜECO

LA FUNDAMENTO → LA TIMO DE LA ETERNULO ESTAS LA KOMENCO DE SAĜECO (PSALMO 111:10).

LA FUNDAMENTO → BONAN SAĜON HAVAS ĈIUJ, KIUJ FARAS LIAJN ORDONOJN (PSALMO 111:10).

LA FUNDAMENTO → TIAM VI KOMPRENOS LA TIMON DE LA ETERNULO, KAJ TRAFOS LA KONADON DE DIO (SALOMONAJ PROVERBOJ 2:5).

LA FUNDAMENTO → LA TIMO DE LA EWIGULO ESTAS MALAMI LA MALBONON (PROVERBOJ 8:13).

LA FUNDAMENTO → LA EEKZISTANTULO DONAS SAĜECON (PROVERBOJ 2:6).

LA FUNDAMENTO → KRISTO, KIU DE DIO ESTAS FARITA POR NI SAĜECO (1 KORINTANOJ 1:30).

Ĉi tiu Parto 2 konfirmas la saman veron per freŝa aro da atestantoj.

GREKAJ ŜLOSILVORTOJ

- “saĝeco” — **G4678 sophia** — saĝeco, monda aŭ spirita
Kristo, la potenco de Dio, kaj la saĝeco de Dio
- “saĝa” — **G4680 sophos** — saĝa, lerta
la malsaĝeco de Dio estas pli saĝa ol homoj
- “prudento” — **G5428 phronesis** — prudo, morala kompreno
li abundis al ni en ĉia saĝeco kaj prudento
- “scio” — **G1108 gnosis** — scio, scii
en kiu estas kaŝitaj ĉiuj trezoroj de saĝeco kaj scio

HEBREAJ ŜLOSILVORTOJ

- “saĝeco” — **H2451 chokmah** — saĝeco, lerteco
la ESTRO donas saĝon el sia buŝo
- “timo” — **H3374 yare** — timo, respekto
la timo de la Eternulo estas la komenco de saĝeco
- “kompreno” — **H998 biynah** — kompreno, scio
la scio de la sanktaĵo estas kompreno
- “scio” — **H1847 daath** — scio, ruzeco
la timo de la Eternulo estas la komenco de scio

MALFERMA ANKRO

Sentencoj 9:10 La komenco de la saĝo estas timo antaŭ la Eternulo; Kaj ekkono pri la Sanktulo estas prudento. **[H998 biynah ■] [H1847 daath ■] [H2451 chokmah ■] [H3374 yare ■]**

LA TIMO DE LA SINJORO = LA KOMENCO DE SAĜECO + LA SCIO DE LA SANKTULO = KOMPRENO.

(Miaj personaj pensoj — saĝeco havas pordon, kaj la pordo estas yare (H3374, timo) — la timo de la Eternulo. Ne teruro, kiu forkuras de li, sed klinita koro, kiu aŭskultas lin. Komencu ĉe la pordo; chokmah (H2451, saĝeco) estas interne.)

I. LA KOMENCO DE SAĜECO

A. Sentencoj 1:7 La timo antaŭ la Eternulo estas la komenco de sciado. Saĝon kaj instruon malpiuloj malestimas. **[H2451 chokmah ■] [H1847 daath ■] [H3374 yare ■]**

LA TIMO DE LA ETERNULO = LA KOMENCO DE SCIO + MALSAĜULOJ MALESTIMAS SAĜECON KAJ INSTRUON.

B. Ijob 28:28 Kaj Li diris al la homoj: Vidu, timo antaŭ Dio estas saĝo, Kaj evitado de malbono estas prudento. **[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

LA TIMO DE LA ETERNULO = SAĜECO + FORIRI DE MALBONO = KOMPRENO. LA TIMO DE LA ETERNULO = SAĜECO + FORIRI DE MALBONO = KOMPRENO.

II. PETU DE DIO, KIU DONAS AL ĈIUJ HOMOJ LIBERALE

A. Jakobo 1:5 Sed se al iu el vi mankas saĝeco, li petu Dion, kiu donacas al ĉiuj malavare kaj ne riproĉas, kaj ĝi estos al li donata. **[G4678 sophia ■]**

SE IU EL VI MANKAS SAĜECON → LI PETU DE DIO → ĜI ESTOS DONITA AL LI.

B. 1 Reĝoj 3:9 Donu do al Via servanto koron, kiu povoscias regi Vian popolon, distingi inter bono kaj malbono; ĉar kiu povas regi tiun Vian potencon popolon? **[H995 biyn ■]**

DONU AL VIA SERVANTO KOMPRENEMAN KORON → POR KE MI POVU DISKERNI INTER BONO KAJ MALBONO.

C. 1 Reĝoj 3:12 tial jen Mi faras konforme al via parolo: jen Mi donas al vi koron saĝan kaj kompreneman, tiel ke simila al vi ekzistis neniu antaŭ vi, kaj post vi ne aperos tia, kiel vi.

[H2450 chakam ■]

JEN, MI DONIS AL VI SAĜAN KAJ KOMPRENEMAN KORON → NENIU SIMILA AL VI ANTAŬ VI.

D. Sentencoj 2:6 Ĉar la Eternulo donas saĝon; El Lia buŝo venas scio kaj kompreno. [H2451 chokmah ■]
ĈAR LA ETERNULO DONAS SAĜON → EL LIA BUŜO VENAS SCIO KAJ KOMPRENO.

(Miaj personaj pensoj — Salomono petis, kaj Dio donis. Jakobo diras la samon: la sama pordo restas malfermita: petu de Dio, kiu donas al ĉiuj malavare kaj sen riproĉo. Tiu, kiu donis saĝan koron al la reĝo, donos ankaŭ al vi. Petu kun fido.)

III. NE LA SAĜECO DE ĈI TIU MONDO

A. 1 Korintanoj 1:25 Ĉar la malsaĝeco de Dio estas pli saĝa ol homoj; kaj la malforteco de Dio estas pli forta ol homoj. [G4680 sophos ■]

LA MALSAĜECO DE DIO = PLI SAĜA OL HOMOJ + LA MALFORTECO DE DIO = PLI FORTA OL HOMOJ.

B. 1 Korintanoj 3:19 Ĉar la saĝeco de ĉi tiu mondo estas malsaĝeco ĉe Dio. Ĉar estas skribite: Li kaptas la saĝulojn per ilia ruzaĵo; [G4680 sophos ■] [G4678 sophia ■]

LA SAĜECO DE ĈI TIU MONDO = FOLECO ĈE DIO.

C. Jakobo 3:15 Ĉi tiu saĝeco ne devenas de supre, sed estas monda, laŭsenta, demona. [G4678 sophia ■]

LA SAĜECO, KIU NE DEVENAS DE SUPRE = MONDA + LAŬSENTA + DEMONA.

D. Jakobo 3:17 Sed la saĝeco, kiu estas de supre, estas unue ĉasta, poste pacema, milda, cedema, plena de kompatemo kaj bonaj fruktoj, sen partiececo, sen hipokriteco. [G4678 sophia ■]

LA SAĜECO, KIU ESTAS DE SUPRE = UNUE PURA + POSTE PACEMA + MILDA + PLENA DE KOMPATO KAJ BONAJ FRUKTOJ.

(Miaj personaj pensoj — Jakobo montras du specojn de saĝeco: unu de sube, unu de supre. Sofia (G4678, saĝeco) de supre estas unue pura, poste pacema. Se ĝi produktas konflikton kaj envion, ĝi ne malsupreniris de la Patro. Konu ĝin per ĝia frukto.)

IV. KRISTO, LA SAĜECO DE DIO

A. 1 Korintanoj 1:24 sed por la vokitoj mem, ĉu Judoj aŭ Grekoj, Kriston la potencon de Dio, kaj la saĝecon de Dio. [G4678 sophia ■]

KRISTO = LA POVO DE DIO + LA SAĜECO DE DIO.

B. 1 Korintanoj 1:30 Sed el Li vi estas en Kristo Jesuo, kiu fariĝis al ni saĝeco el Dio, kaj justeco kaj sanktigo, kaj elaĉeto; [G4678 sophia ■]

KRISTO JESUO DE DIO ESTAS FARITA POR NI SAĜECO + JUSTECO + SANKTIĜO + ELAĈETO.

C. Koloseanoj 2:3 en kiu estas kaŝitaj ĉiuj trezoroj de saĝeco kaj de scio. [G1108 gnosis ■]

[G4678 sophia ■]

ĈIUJ TREZOROJ DE SAĜECO KAJ DE SCIO = KAŜITAJ EN KRISTO.

(Miaj personaj pensoj — ne serĉu la trezoron krom en la trezorejo. Dio kaŝis ĉian sofian (G4678, saĝeco) kaj ĉian gnosis (G1108, scio) en Sia Filo. Kaŝita, ne perdita — kaŝita tie, kie vi povas ĝin trovi. Trovu Kriston, kaj vi trovis saĝecon.)

V. LA SAĜECO ESTAS LA ĈEFA AFERO — ŜIA VALORO KAJ ŜIAJ VERKOJ

A. Sentencoj 3:13 Feliĉa estas la homo, kiu trovis saĝon, Kaj la homo, kiu akiris prudenton;

[H2451 chokmah ■]

FELIĈA ESTAS LA HOMO, KIU TROVIS SAĜON + KAJ LA HOMO, KIU AKIRIS PRUDENTON.

B. Sentencoj 3:18 Ĝi estas arbo de vivo por tiuj, kiuj ĝin ekkaptis; Kaj feliĉaj estas tiuj, kiuj ĝin posedas.

ŜI = ARBO DE VIVO POR TIUJ, KIUJ ĈIRKAŬPRENAS ŜIN + FELIĈA ESTAS ĈIU, KIU RETENAS ŜIN.

C. Sentencoj 4:7 La komenco de saĝo estas: akiru saĝon; Kaj por via tuta havo akiru prudenton.

[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]

SAĜECO = LA GRAVEGA AFERO → AKIRU SAĜECON + KAJ KUN ĈIU VIA AKIRO AKIRU KOMPRENON.

D. Jakobo 3:13 Kiu inter vi estas saĝa kaj prudenta? tiu elmontru per honesta vivado siajn farojn en mildeco de saĝeco. [G4678 sophia ■] [G4680 sophos ■]

SAĜULO → LI MONTRU EL BONA KONVERSACIO SIAJN FAROJN KUN MILDECO DE SAĜECO.

(Miaj personaj pensoj — saĝeco estas pli ol scio; ŝi estas arbo de vivo, kaj arbo estas konata per sia frukto. Akiru ŝin unue, kaj poste montru ŝin per bona vivmaniero, kun humileco.)

BUŜO DE DU

Sentencoj 9:10 La komenco de la saĝo estas timo antaŭ la Eternulo; Kaj ekkono pri la Sanktulo estas prudento.

LA TEMO DE LA SINJORO = LA KOMENCO DE SAĜECO.

Psalmaro 111:10 Komenco de saĝeco estas timo antaŭ la Eternulo; Bonan prudenton havas ĉiuj plenumantoj. Lia gloro restas eterne. **[H2451 chokmah ■] [H3374 yare ■]**

LA TIMO DE LA ETERNULO = LA KOMENCO DE SAĜECO + BONAN PRUDENTON HAVAS ĈIUJ, KIUJ PLENUMAS LIAJN ORDONOJN.

Sentencoj 1:7 La timo antaŭ la Eternulo estas la komenco de sciado. Saĝon kaj instruon malpiuloj malestimas.

LA TIMO DE LA SINJORO = LA KOMENCO DE LA SCIO.

Predikanto 4:12 Kaj se iu montros sin pli forta kontraŭ unu, tiam ambaŭ kontraŭstaros lin; eĉ fadeno triopigita ne baldaŭ disŝiriĝos.

EĈ FADENO TRIOPIGITA NE BALDAŬ DISŜIRIĜOS.

LA OMBRO KAJ LA PLENUMO

Shadow 1 Reĝoj 3:12 tial jen Mi faras konforme al via parolo: jen Mi donas al vi koron saĝan kaj kompreneman, tiel ke simila al vi ekzistis neniu antaŭ vi, kaj post vi ne aperos tia, kiel vi.

MI DONIS AL VI SAĜAN KAJ KOMPRENEMAN KORON → KAJ POST VI NENIU LEVIĜOS SIMILA AL VI.

Fulfillment Mateo 12:42 La reĝino de la sudo leviĝos en la juĝado kun ĉi tiu generacio, kaj kondamnos ĝin; ĉar ŝi venis el la finoj de la tero, por aŭskulti la saĝon de Salomono; kaj jen iu pli granda ol Salomono estas ĉi tie. **[G4678 sophia ■]**

ŜI VENIS DE LA PLEJ FORAJ PARTOJ DE LA TERO POR AŬDI LA SAĜECON DE SALOMONO → JEN, PLI GRANDA OL SALOMONO ESTAS ĈI TIE.

(Miaj personaj pensoj — la plej saĝa reĝo estis nur ombro. La reĝino venis el la plej malproksimaj partoj de la tero por aŭdi Salomonon; iu pli granda ol Salomono staras ĉi tie — Kristo, la saĝeco de Dio.)

FERMO

Jakobo 3:17 Sed la saĝeco, kiu estas de supre, estas unue ĉasta, poste pacema, milda, cedema, plena de kompatemo kaj bonaj fruktoj, sen partieco, sen hipokriteco.

LA SAĜECO, KIU ESTAS DE SUPRE = PLENA DE KOMPATEMO KAJ BONAJ FRUKTOJ + SEN PARTIECO + SEN HIPOKRITECO.

Koloseanoj 2:3 en kiu estas kaŝitaj ĉiuj trezoroj de saĝeco kaj de scio.

EN KIU ESTAS KAŜITAJ ĈIUJ TREZOROJ DE SAĜECO KAJ DE SCIO.

(Miaj personaj pensoj — unu vojo, tri paŝoj. Ĝi komenciĝas per yare (H3374, timo), la timo de la SINJORO. Ĝi daŭrigas per petado, ĉar Li donas al ĉiuj malavare. Kaj ĝi finiĝas en Kristo, en kiu estas kaŝitaj ĉiuj trezoroj de sophia (G4678, saĝeco) kaj gnosis (G1108, scio). Unu donaco, unu Donacinto. Petu, kaj estos donite.)

PROVA KVIZO

1. Sentencoj 9:10 — La timo antaŭ la Eternulo estas la komenco de:

- a) scio
- b) saĝo

c) tagoj

2. Ijob 28:28 — Evitado de malbono estas:

- a) prudento
- b) saĝo
- c) riĉaĵoj

3. Jakobo 1:5 — Se al iu el vi mankas saĝeco, li:

- a) serĉi la saĝulojn de ĉi tiu mondo
- b) petu de Dio, se eble li donos
- c) petu Dion, kiu donacas al ĉiuj malavare

4. 1 Reĝoj 3:12 — jen Mi faras konforme al via parolo: jen Mi donas al vi:

- a) koron saĝan kaj kompreneman
- b) riĉo kaj honoro
- c) longa vivo

5. 1 Korintanoj 3:19 — La saĝeco de ĉi tiu mondo estas:

- a) kaŝita kun Dio
- b) malsaĝeco ĉe Dio
- c) malforteco kun Dio

6. Koloseanoj 2:3 — En kiu estas kaŝitaj:

- a) en la saĝeco de ĉi tiu mondo
- b) en la eklezio
- c) ĉiuj trezoroj de saĝeco kaj de scio

7. Jakobo 3:17 — Sed la saĝeco, kiu estas de supre, estas unue:

- a) ĉasta
- b) paca
- c) milda

RESPONDA ŜLOILO: 1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-b, 6-c, 7-a

KIEL ĈI TIU STUDIO BRANĈIĜAS

KIEL SAĜECO PAROLAS KIEL PERSONO: EN SENTENCOJ 8:23 LA SAĜECO DIRAS, MI ESTIS STARIGITA ANTAŬ ETERNE; KAJ 1 KORINTANOJ 1:24 NOMAS KRISTON LA SAĜECO DE DIO. ESPLORU ĈU LA SAĜECO, KIU KRIAS EN SENTENCOJ, ESTAS OMBRO DE LA FILO.

→ **KIEL LA SPIRITO DONAS SAĜON: BEZALEL ESTIS PLENIGITA PER LA SPIRITO DE DIO EN SAĜO (ELIRO 31:3), KAJ PAŬLO PREĜAS KE DIO DONU AL VI LA SPIRITON DE SAĜO (EFESANOJ 1:17). ESPLORU KIEL SAĜO VENAS PER LA SPIRITO.**

→ **KIEL LA PREDIKANTO FINIĜAS TIE, KIE LA SAĜECO KOMENCIĜAS: LA PREDIKANTO 12:13 DIRAS: TIMU DION, KAJ OBSERVU LIAJN ORDONOJN, ĈAR TIO ESTAS LA TUTA DEVO DE LA HOMO. ESPLORU, KIEL LA FINO DE LA LIBRO RENKONTAS LA KOMENCON DE LA SAĜECO.**

KIEL LA FADENO DE "PLI GRANDA OL" DAŬRAS: PLI GRANDA OL SALOMONO (MATEO 12:42), PLI GRANDA OL JONA (MATEO 12:41), UNU PLI GRANDA OL LA TEMPLO (MATEO 12:6). SERĈU KIU ESTAS PLI GRANDA OL LA REĜO, LA PROFETO, KAJ LA TEMPLO.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Esperanto Bible (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).